

SIEGFRIED LENZ

Bureau

Gevonden Voorwerpen

Vertaald uit het Duits door Gerrit Bussink

vangennep amsterdam

Eindelijk had Henry Neff het bureau Gevonden Voorwerpen ontdekt. Opgewekt ging hij het kale halletje binnen, waar alleen een brede zwarte lessenaar stond, zette zijn canvas tas met tussen de hengsels een hockeystick neer en knikte naar de oude man die voor het brede schuifraam stond en – duidelijk niet voor de eerste keer – op een bel drukte. Achter het schuifraam, ergens in een onzichtbare ruimte, klonk een vreemd rammelend geluid, het was alsof het klepeltje zo nu en dan vast bleef zitten en daarna extra snel op de bel sloeg. Na een poosje naderden er voetstappen, die van heel ver leken te komen. De oude man, die donkere kleren en een zwarte stropdas bij zijn witte overhemd droeg, keek Henry opgelucht aan; hij bewoog zijn lippen, alsof hij alvast zijn tekst oefende, klopte op zijn zakken zonder te vinden wat hij zocht, en toen er achter het melkglas een donker silhouet verscheen, streek hij over zijn haar en trok hij zijn stropdas aan.

Het zware raam werd moeizaam omhooggeschoven. Het was de eerste keer dat Henry Bussmann te zien kreeg, Albert Bussmann met zijn norske gezicht en zijn te ruime, vlekkerige overall, die bij bepaalde bewegingen om hem heen leek te wapperen. Op zijn vragende blik liet Henry de oude man voorgaan – deze meneer was er eerder –, hij leunde tegen de lessenaar en volgde glimlachend en nieuwsgierig een onderhandeling zoals hij die binnenkort vermoedelijk zelf zou voeren – hij had bijna het gevoel dat hij nog voor zijn introductiegesprek aanschouwelijk onderwijs kreeg.

De oude man vertelde dat hij zijn portemonnee had verloren, op het station, bij de loketten, een bruine portemonnee, oud leer en al

een beetje gebarsten. Bussmann knikte bedaard, voor hem leek het een doodgewoon verlies te zijn, hij stelde nauwelijks vragen, hij bleef alleen onafgebroken naar de handen van de oude man kijken, draaide zich toen zonder iets te zeggen om en liep naar een metalen kast: de kast voor de waardevolle spullen, die hij met twee sleutels opende. Hoewel hij hun de rug toekeerde, kon Henry zien dat hij iets pakte, betastte, het weer teruglegde en ten slotte een voorwerp uitkoos, dat hij in de grote zak van zijn overall liet glijden. Hij liet niet merken of hij had gevonden wat de oude man miste, hij vroeg alleen welk monogram er op de portemonnee stond, en de oude man vroeg op zijn beurt verbaasd: ‘Monogram? Wat voor monogram?’

Daar had Bussmann al genoeg aan en hij wilde nu weten of de man zich kon herinneren hoeveel geld hij bij zich had gehad.

‘Ja, nee, dat wil zeggen toch wel,’ zei de oude man, ‘het was achthonderd mark voordat ik mijn kaartje kocht, een kaartje naar Frankfurt, ik wil naar de begrafenis van mijn zus.’ En hij herinnerde zich ook nog dat het kaartje tweehonderddertig mark had gekost, inclusief toeslag, waarop Bussmann constateerde: ‘Dus moet er nog vijfhonderdzeventig mark in uw portemonnee zitten’, en zonder een spier te vertrekken overhandigde hij de oude man de portemonnee en zei: ‘Alstublieft, telt u maar na, de administratiekosten bedragen dertig mark.’

En alsof hij voorlas uit een informatiefolder over gevonden voorwerpen, voegde hij eraan toe: ‘Vindersloon is niet verschuldigd omdat het gevonden voorwerp is afgegeven door de spoorwepolitie.’

Haastig telde de oude man het genoemde bedrag na, hij bedankte Bussmann vlug en wilde al verdwijnen toen Bussmann hem twee formulieren overhandigde en hem opdroeg alle kolommen in te vullen, daar bij de lessenaar.

Henry glimlachte, feliciteerde de oude man, liep langs hem heen en knikte waarderend naar Bussmann, die met monotone stem vroeg: ‘Welk verlies wilt u aangeven?’

‘Mijn naam is Henry Neff,’ zei Henry.

‘Goed,’ zei Bussmann, ‘en wat bent u kwijt?’

‘Niets,’ zei Henry vergenoegd, ‘nog niets, ik moet me hier melden, bij het bureau Gevonden Voorwerpen.’

Bussmann bekeek het jonge, trouwhartige gezicht, waarop een

zorgeloze uitdrukking lag; een gezicht dat niet de gebruikelijke aarzeling of zelfs de wanhoop van de dagelijkse verliezers vertoonde, en hij vroeg: 'Waarom. . . waarom moet u zich hier melden?'

'Ze hebben me hierheen overgeplaatst,' zei Henry, 'naar het bureau Gevonden Voorwerpen, mijn papieren zullen er al wel zijn.'

'Dan moet u bij de chef zijn,' zei Bussmann en hij wees naar een glazen ruimte voor de rekken, waar de enorme rug van een man te zien was, die bij een zwakke lamp zat te lezen. Terwijl Henry zich afvroeg hoe hij bij de chef moest komen, gebaarde Bussmann dat hij gewoon door het kniehoge open raam kon stappen en om de berg koffers heen kon lopen, die, zoals op een bordje te lezen was, waren klaargezet om te worden geveild.

Toen Henry binnenkwam stond de chef op, een zware man met grijs stoppelhaar en waterige ogen; hij gaf Henry vriendelijk een hand en zei: 'Ik ben Hannes Harms, welkom in het achterland van de spoorwegen.' Hij schoof wat papieren opzij – Henry wist bijna zeker dat het de zijne waren –, nam een slok koffie uit een porseleinen beker en stak een sigaret op. Daarna bood hij Henry een stoel aan en keek naar de witte vogelkooi, waarin een goudvink van stokje naar stokje hipte en daarbij steeds hetzelfde vragende geluid liet horen.

'Een mooie vogel,' zei Henry.

'Ook een gevonden voorwerp,' zei Harms, 'een gevonden voorwerp zoals alles hier, hij is aangetroffen in een sneltrein uit Fulda, die rechtstreeks uit de bisschopstad kwam; omdat we de vogel op de veiling niet kwijtraakten, heb ik hem bij mij neergezet, ik noem hem Pius.'

Henry keek hem verbluft aan, schudde zijn hoofd en zei: 'Hoe kan iemand nou een vogel vergeten, vergeten in een kooi?'

'Dat zou ik me ook hebben afgevraagd,' zei Harms, 'vijftien jaar geleden toen ik hier begon – intussen verbaas ik me nergens meer over. U hebt er geen idee van wat de mensen tegenwoordig allemaal verliezen, vergeten; zelfs dingen waar hun lot van afhangt laten ze gewoon in de trein liggen en dan komen ze hier en verwachten dat ze bij ons hun eigendom weer op kunnen halen', en vermoeid zei hij: 'Nergens anders tref je zo veel wroeging aan, zo veel ongerustheid en zelfbeklag, nou ja, daar komt u nog wel achter.'

Hij haalde de papieren weer naar zich toe, boog zijn hoofd en

vroeg, tegen de tafel pratend: 'Neff? Henry Neff?' en zonder Henry's bevestiging af te wachten zei hij: 'Onze rayonchef heet ook zo.'

'Dat is mijn oom,' zei Henry; hij zei het zachtjes, bijna terloops, in elk geval op een manier alsof hij de familierelatie niet belangrijk leek te vinden. Harms knikte alleen maar, zijn zoekende blik gleed over de papieren en Henry voorzag wat de volgende vraag zou zijn, en hij vergiste zich niet, want Harms wilde prompt weten of Henry zijn plan had laten varen om nog eens als conducteur te werken, later mischien. Henry haalde zijn schouders op: 'Dat geloof ik niet,' zei hij, 'ik ben hierheen overgeplaatst en hoop hier voorlopig te kunnen blijven.'

'Overgeplaatst,' zei Harms en hij herhaalde: 'Overgeplaatst, ja.' Het ontging Henry niet dat er een voorbehoud in die herhaling door-klonk. Hij bekeek zijn toekomstige chef, de grote handen, het slappe wangvlees, hij registreerde de losjes gestrikte stropdas en het bruine wollen jasje, en toen Harms opstond om de vogel water en graankorrels te geven, had hij het gevoel zijn plek te hebben gevonden. Terwijl Harms uit een zakje graankorrels in een bakje goot en droog zaad op de bodem van de kooi strooide, zei hij – en het klonk alsof hij tegen zichzelf praatte –: 'U bent nu vierentwintig, Neff, vierentwintig, mijn god, dan moet je de eerste rails hebben gelegd, op je doel afgaan, als u begrijpt wat ik bedoel. En nu bent u bij ons terechtgekomen, op ons zijspoor, ja, in zekere zin moet u het gevoel hebben op een zijspoor te zijn beland, want hier start je geen carrière, bij ons heb je geen carrièremogelijkheden, er komt een moment dat je je hier uitgerangeerd voelt.'

Harms ging weer zitten, zweeg en keek Henry vragend aan, en als antwoord op die blik zei Henry: 'Daar heb ik geen behoefte aan, meneer Harms, echt, carrière maken laat ik graag aan anderen over, voor mij is het voldoende als ik me prettig voel in mijn werk.'

'Je prettig voelen,' zei Harms glimlachend, 'ik hoop dat u daar bij ons de gelegenheid voor krijgt.'

Hij wees naar de sporttas met de hockeystick en vroeg: 'Speelt u hockey? IJshockey?'

'Ja, bij de Blue Devils,' zei Henry, 'in het B-team, vanavond hebben we training.'

'We hebben hier een paar sticks,' zei Harms, 'gevonden in de ICE uit Berlijn, vermoedelijk heeft het team in de trein een overwinning

gevierd en is daarna zijn materiaal vergeten. U kunt de sticks later bekijken. Overigens hebben ook uw sportvrienden geen opsporingsverzoek gedaan, het geeft me altijd weer te denken hoeveel mensen zich neerleggen bij hun verlies. Veel mensen blijven informeren, maar er zijn er ook veel die de weg naar ons niet vinden en heel snel de hoop opgeven.'

'Waarschijnlijk zou het mij ook zo vergaan,' zei Henry vergenoegd, 'ik heb me aangewend niet lang over verloren spullen in te zitten; het meeste is immers vervangbaar, vindt u ook niet?'

Harms keek hem verwonderd aan, sceptisch en verwonderd, hij veegde met zijn hand over het bureau, stond moeizaam op, liep naar de met gevonden voorwerpen volgestopte rekken en zei: 'Nee, Neff, niet alles is vervangbaar, lang niet alles, op een dag zult u dat begrijpen.'

Toen stelde hij Henry voor mee te gaan naar zijn twee collega's, die al wisten dat hij vandaag zou beginnen, als opvolger van een medewerker die na een halfjaar ontslag had genomen. Terwijl hij zich omdraaide, keek Henry omhoog naar de enige wandversiering in het kantoor – het was een foto van een historische stoomlocomotief, die in het avondrood over een Rijnbrug reed. Hij wierp een blik op de enorme ouderwetse kolos, die een onafzienbare rij wagons trok en zei: 'Die waren al behoorlijk snel, voor die tijd.'

'Interesseert u zich voor oude locomotieven?' vroeg Harms, waarop Henry: 'Nee, niet voor locomotieven, ik verzamel boekenleggers, nieuwe en oude, ik heb een paar prachtige exemplaren, u zou ze eens moeten zien.'

'Laten we gaan,' zei Harms.

De chef van het bureau Gevonden Voorwerpen liep voor Henry uit langs de stapel koffers die klaarstond voor de volgende veiling – er waren grote, elegante koffers bij, maar ook gehavende en slappe, een paar waren volgeplakt met de reclamestickers van bekende hotels –, en trok hem mee naar een smalle doorgang tussen tot aan het plafond reikende, overvolle rekken. Zwijgend liepen ze erlangs, Henry talmde, bij het vak met hoeden, mutsen en petten en exotische hoofddeksels bleef hij staan, hij wees naar een marinepet met op de band het opschrift TORPEDOJAGER HAMBURG en mompelde: 'Daar is vast narigheid van gekomen.'

Harms zei niets, hij trok Henry verder mee naar het vak met paraplu's, zwarte en witte en zuurtjeskleurige paraplu's, en toen Henry opmerkte dat ze hier wel een parapluwinkel konden beginnen, zei Harms dat paraplu's op een veiling in principe altijd per tien werden aangeboden en dat hetzelfde gold voor wandelstokken, ballen en boeken. Henry pakte een boek van de stapel, ontdekte meteen de boekenlegger die er nog in zat – een maandkaart voor een gemeentelijk zwembad –, en schoof hem zwijgend weer tussen de bladzijden. Met toenemende verwondering liet hij zijn oog over de titels van de andere boeken gaan; hij leek verbaasd over wat de mensen in de trein allemaal lezen en lieten liggen.

In een zijruimte, voor een raam met uitzicht op een laadbrug, maakte hij kennis met Paula Blohm. Ze zat aan haar bureau, een mollige vrouw met zwart, kortgeknipt haar en donkerblauwe ogen, op haar coltrui droeg ze een zilveren of verzilverd ginkgoblad. Harms stelde hen aan elkaar voor en noemde Henry 'onze nieuwe hulp', Paula stelde hij voor als het 'middelpunt van het bureau Gevonden Voorwerpen', alle schriftelijke stukken liepen via haar.

'De helft, meneer Harms,' zei Paula, 'laten we het op de helft houden', en nadat ze Henry een hand had gegeven, viste ze een vel papier uit een bakje.

'Kijk,' zei ze, 'de laptop van die staatssecretaris is al bij de centrale in Wuppertal, ook de kralenketting ligt daar al', en omdat Harms alleen knikte, legde ze het papier weer terug en draaide ze zich om naar Henry. Hij keek naar de twee bescheiden boeketjes op de rand van het bureau en vroeg: 'Bent u jarig?'

'Eergisteren,' zei ze, en toen Henry haar feliciteerde, zei ze dat het haar speet dat ze hem geen koffie kon aanbieden; Henry bekeek haar gezicht vol zomersproeten en voorzag op hetzelfde moment dat hij het ooit zou aanraken. Er ging iets koels, iets beheersts uit van dat gezicht, dat hem op een vreemde manier aantrok.

'Ik verheug me op onze samenwerking,' zei hij, waarna hij Harms te kennen gaf dat hij bereid was verder te gaan. Paula kneep haar ogen samen – dat was bedoeld als aanmoediging – en zei: 'De mooiste porseleinwinkel van de stad, ook de grootste – ze hebben ook nog filialen –, Neff & Plumbeck als ik vragen mag?' – 'Zeker,' zei Henry, 'mij mag je alles vragen; de zaak is opgericht door Edmund Neff, dat

was mijn grootvader, later heeft hij Josef Plumbeck erbij gehaald.’

‘Ik heb daar een theeservies gekocht,’ zei Paula, ‘blauw, Chinees, een cadeautje voor mezelf, ik gebruik het elke dag.’

Henry glimlachte naar haar en zei: ‘En ik gebruik het liefst mijn dikke aardewerken beker, mijn diaconale porselein, zoals ik het altijd noem.’

Harms trok hem mee langs de rijen rekken, langs een vak met kinderspeelgoed en een vak met serviesgoed, waarin ook een aantal picknickmanden lagen. Hij bleef bij de omvangrijke afdeling met vergeten en verloren kledingstukken staan en attendeerde Henry op lange en korte jassen, dassen en truien; hij deed dat zwiingend en nam de tijd, alsof hij Henry zelf wilde laten beseffen wat voor uiteenlopende dingen mensen in de trein allemaal kunnen verliezen. Glimlachend bekeek Henry de kleren op de hangers; plotseling floot hij door zijn tanden, haalde een bruine pij tevoorschijn, een monnikspij, en hield hem vergenoegd voor zijn lichaam.

‘Hij past,’ zei hij en daarna: ‘Als u me ontslaat, meneer Harms, dan vertrek ik als bedelmonnik.’

‘Dat ding is gevonden in een intercity uit Keulen,’ zei Harms, ‘waarschijnlijk een carnavalskostuum.’

‘Mocht de pij worden geveild, dan wil ik graag meebieden,’ zei Henry, waarop Harms nadrukkelijk: ‘U mag daar niet aan meedoen, wij vieren mogen daar niet aan meedoen.’

Zorgvuldig hing hij de pij terug, gluurde langs de rekken en zei: ‘Komt u maar eens mee, ik wil u nog voorstellen aan de heer Bussmann, hij is onze meest ervaren medewerker, van hem kunt u veel leren.’

Albert Bussmann zat met een paar brieven in zijn hand in zijn overall op de grond. Hij had een rugzak uitgepakt en de inhoud – ondergoed, doosjes, een toilettas, kousen – om zich heen uitgespreid.

‘Zo, Albert,’ zei Harms, ‘ben je erachter wie de eigenaar is?’

‘Geen adres,’ zei Bussmann en met een mengeling van tegenzin en ongeloof: ‘Je hebt er geen idee van wat sommige mensen elkaar in hun brieven schrijven, zulke dingen durven mensen als wij niet eens te denken.’

Harms klopte hem op zijn schouder alsof hij hem wilde kalmeren, wees naar Henry en stelde hem ook nu weer voor als ‘onze nieuwe

hulp', wat Bussmann zonder een spier te vertrekken voor kennisgeving aannam. Hij keek op en gaf Henry een hand. Toen Henry zei: 'We hebben elkaar daarnet al ontmoet', leek hij iets te willen zeggen, maar hij hield zich in en verdiepte zich weer in de brieven.

'Na een bepaalde periode,' verklaarde Harms, 'hebben we hier het recht een rugzak of een koffer open te maken; op die manier zijn we er al vaak in geslaagd een eigenaar op te sporen. Als hij geen aangifte heeft gedaan van vermissing, wordt de eigenaar op de hoogte gesteld en kan hij zijn eigendommen terugkrijgen, tegen betaling van de administratiekosten uiteraard.'

'Maar hij moet toch zeker wel bewijzen dat de spullen echt van hem zijn,' zei Henry.

'Zo is het,' zei Harms, 'hij moet dat op een geloofwaardige manier bewijzen en daarom vragen we om een nauwkeurige beschrijving, we willen weten wat de inhoud is, de dagwaarde, bijzondere kenmerken, en als het nodig is informeren we ook naar het type trein, ook wel naar perron en vertrektijd, we hebben daar zo ons eigen systeem voor.' En voordat hij weer naar zijn eenvoudige kantoor ging, zei hij nog: 'Ik laat u nu bij de heer Bussmann; wat u nog niet weet, kunt u van hem leren.'

Bussmann keek zijn chef aandachtig na, wachtte tot die in zijn kantoor was gaan zitten en zich over zijn multomap had gebogen en richtte zich daarna op, stak zijn hand diep in een stapel opgevouwen reisdekens en haalde een fles tevoorschijn. Daarop opende hij met een vanzelfsprekend gebaar een picknickmand, pakte twee glazen en zette ze naast de slappe rugzak op de grond. Hij vulde de glazen, liet Henry het etiket op de fles zien en zei: 'Rémy Martin, gekregen van een oude vrouw, als dank, als dank voor haar album met familiefoto's; ze had er niet meer op gerekend het ooit nog terug te krijgen.'

Toen hij zijn glas naar Henry hief, gleed er even een lijdende uitdrukking over zijn gezicht, en nadat ze gedronken hadden, veegde hij met zijn duim snel en vluchtig over zijn lippen. Voordat hij de fles onder de plaids verstopte, hield hij hem tegen het licht, knikte en was tevreden met wat er nog in zat. Met een vage glimlach, die Henry verraste, trok hij vervolgens een uitpuilende rugzak naar zich toe.

'Eens kijken hoe we het samen rooien,' zei hij, 'hoe goed en hoe lang. Uitpakken!'

Ze namen Henry niet mee naar de personeelsvergadering. Hoewel het eventueel ook om zijn broodwinning ging – volgens een hardnekkig gerucht wilde de spoorwegmaatschappij om weer rendabel te worden vijftigduizend of meer mensen ontslaan –, liet Harms hem alleen op het bureau achter, als noodbemanningsman, als stalwacht. Henry was niet teleurgesteld, hij was niet ongerust. Toen hij alleen was met de geregistreerde verliezen van de reizigers, met de bewijzen van hun vergeetachtigheid, zette hij eerst koffie en at hij een paar van de roggekoekjes die hij op Paula's bureau vond. Daarna slenterde hij rokend langs de volgepropte rekken, nu eens verbaasd, dan weer geamuseerd, hij keek een voor een in de opgestapelde boeken of er een boekenlegger in zat, maar het enige wat hij vond was de maandkaart van het zwembad. Peinzend bekeek hij de in een open kistje liggende kunstgebitten – een paar leken woedend naar elkaar te grijnzen – en hij kon het vak met het kinderspeelgoed niet voorbijlopen zonder een pop en een teddybeer zo tegen elkaar aan te drukken dat ze in een wanhopige omhelzing naast elkaar lagen.

De tennisbal die hij tussen de gekleurde bouwblokjes ontdekte, liet hij een paar keer op de grond stuiteren en hij legde hem in het midden van de gang tussen de rekken, toen haalde hij zijn hockeystick. Onderzoekend keek hij om zich heen, een buikige thermoskan knipogde naar hem, hij pakte hem uit het vak en zette hem zes passen verder op de grond. Henry sloeg een paar wisselende ballen, in het begin een beetje van onderen, daarna kort en droog; met een flinke uithaal raakte hij de kan zo hard dat die met open deksel onder een rek buitelde. Toen hij hem tevoorschijn haalde en weer terugzette, hoorde hij voetstappen en meteen daarna ging de bel.

Henry aarzelde even, liep toen naar het uitgifteloket en schoof moeizaam het raam omhoog; voor hem stond een meisje, een dik meisje met een mooi, zacht gezicht, dat hem vragend aankeek. Henry merkte dat het meisje op het punt stond in snikken uit te barsten – haar enigszins afhappende, op en neer bewegende schouder schokten en haar lippen trilden – en dat het haar moeite kostte om iets te zeggen. 'Hallo,' zei Henry vriendelijk en hij besloot een vraag te stellen die hij voor het eerst van zijn leven in de mond nam: 'Waarmee kan ik u van dienst zijn?'

Op dat moment begon het meisje te huilen. Snikkend en met een

stem alsof ze zich wilde verontschuldigen vertelde ze dat ze haar ring kwijt was, haar verlovingsring.

‘Het was op de wc in de trein,’ zei ze, ‘ik wilde mijn handen wassen en deed mijn ring af en toen hoorde ik dat het volgende station werd omgeroepen en ben ik vlug weer naar mijn coupé gegaan – denkt u dat u hem kunt vinden?’

‘Kom maar mee’, zei Henry, ‘kom maar, laten we eerst maar eens een aangifteformulier invullen.’ Hij stapte door het raam, nam haar mee naar de zwarte lessenaar en overhandigde haar een formulier. Het meisje staaarde naar het formulier, keek naar hem op en toen weer naar het formulier, ze wist niet waar ze moest beginnen. Henry boog zich naar haar toe, wees naar het woord ‘eigenaar’ en zei: ‘Hier, hier moet de naam van de verliezer worden ingevuld’, en onwillekeurig had hij bijna haar hand gepakt om haar te helpen schrijven.

‘Jutta Scheffel,’ fluisterde ze en Henry, zonder ongeduldig te worden: ‘Schrijf maar op, Jutta Scheffel.’

Daarna vroeg hij zachtjes verder, in de volgorde van het formulier:

‘Woonplaats?’

‘Flensburg.’

‘Straat?’

‘Am Hang 49.’

‘Station van vertrek?’

‘Flensburg.’

‘Station van bestemming?’

‘Düsseldorf.’

Het meisje antwoordde zachtjes maar snel en vulde de kolommen in. Pas toen Henry informeerde naar de vertrektijd en de naam van de trein: ‘Mozart misschien, of Theodor Storm?’ aarzelde ze. Ze schudde haar hoofd en zei: ‘Ik weet het niet.’ Ook bij de vraag naar het nummer van de trein schudde ze haar hoofd.

‘Zo,’ zei Henry, ‘dat hebben we alvast.’ Hij knikte haar goedkeurend toe en wilde toen weten – hij las de voorgedrukte tekst voor –, welk voorwerp ze als verloren wilde opgeven. Het meisje snikte zo hevig dat Henry in een reflex zijn hand op haar schouder legde; hij liet hem daar even liggen, waarbij hij haar getril en geschok voelde, en begon toen zachtjes op haar schouder te kloppen. Hij was niet eens verbaasd dat ze geleidelijk kalmeerde, en toen ze hem met opgeheven hoofd

aankeek, gaf hij haar een papieren zakdoekje en zei: 'Een ring dus, uw verlovingsring. Kunt u hem beschrijven?'

Ze antwoordde niet meteen en leek eerst in haar geheugen te moeten graven, maar toen zei ze: 'Een topaas, een topaas uit de Oeral.'

Omdat ze blijkbaar niet zelf kon of wilde schrijven, pakte Henry de balpen en vulde op het formulier in wat ze op zijn vragen antwoordde.

'Waarde, kunt u de waarde ongeveer aangeven?'

'Het is een erfstuk,' zei het meisje, 'de moeder van mijn verloofde heeft die ring al gedragen.'

'Erfstuk zegt ons hier niets,' zei Henry, 'wij moeten de waarde invullen, wat zullen we zeggen: duizend mark, tweeduizend mark?'

Hij noteerde ten slotte wat hem zelf redelijk leek, herhaalde een paar troostende en sussende woorden, liet het meisje tekenen en verzekerde haar dat hij zijn uiterste best zou doen om de ring terug te krijgen. Vol vertrouwen draaide ze zich om, liep naar de houten bank, ging zitten en zei dat ze hier wilde wachten, het mocht best een tijdje duren voordat ze de ring terugkreeg, die voor haar meer betekende dan wat dan ook; als verpleegster had ze geleerd geduld te hebben. Langzaam pratend probeerde Henry haar duidelijk te maken dat het zinloos was om hier te wachten. Hoewel het bureau over het algemeen succes had, kon het wel even duren voor iets was teruggevonden, zei hij, in elk geval niet binnen een uur, er moest worden geschreven, gebeld, geïnformeerd.

'Ik stel voor dat u nu naar huis gaat,' zei hij. 'We hebben uw adres en zodra we de ring hebben gevonden, krijgt u van ons bericht.'

Het duurde lang voor ze opstond, ze bleef een hele tijd besluiteloos en onzeker staan; toen bedankte ze Henry met een stem waaraan hij merkte wat er voor haar bij dit verlies op het spel stond.

Nauwelijks had ze het bureau verlaten of Henry trok het schuifraam naar beneden, stak een sigaret op en maakte goedgehumeurd een paar vlugge pasjes naar links en naar rechts, zodat het leek alsof hij een tegenstander probeerde te passeren die hem de weg versperde. Hij was tevreden over zichzelf. Hij had het gevoel dat hij voor een examen was geslaagd. Als de anderen terugkwamen van hun vergadering zou hij iets te vertellen hebben. Dat dacht hij terwijl hij het pad tussen de rekken door slenterde, intussen niet zo zeer verwonderd over alle vergeten en verloren dingen als wel ongelovig en geamuseerd bij de

gedachte dat het opeens zijn taak was om gewoon met de verliezers ervan te praten, hen op te beuren en te helpen. Hij liep naar het raam, keek naar de afbrokkelende laadbrug, naar de met paardenbloemen en gras overwoekerde, ooit prachtige oprit, die zelfs in het zonlicht verlaten leek; hoe vaak had hij niet de weg moeten vragen voor hij deze plek had gevonden?

Voor het vak met de geregistreerde kledingstukken bleef hij staan. Hij dacht even na en pakte toen de monnikspij uit het rek, hield hem voor de tweede keer voor zijn lichaam, vond dat niet mooi genoeg, hulde zich in de zware, bruine stof en sloeg het koord om zijn middel. Hij had zichzelf nu graag in een spiegel bekeken, maar in het bureau, waar bijna alles werd bewaard, was nergens een spiegel te vinden. Hij vouwde zijn handen, genoot van een moment van gespeelde devotie en liep na een plotselinge ingeving naar het kantoor van de chef; daar stond de telefoon. Henry besloot zijn zus Barbara te bellen, die een leidinggevende functie had op de afdeling inkoop van Neff & Plumbeck; hij wilde zich voordoen als broeder Aloisius en haar laten raden welk kledingstuk hij op dat moment droeg. En daarna zou hij voorstellen haar de biecht af te nemen, diezelfde avond nog. Hij bewonderde zijn zus, hij hield van haar, vaak had hij moeten bekennen dat hij medelijden met haar had, met dat opgeschoten, gespierde meisje dat al twee keer verloofd was geweest. Toen hij de hoorn van de haak nam, werd hij door de bel naar de uitgifte geroepen.

Onderweg trok Henry vlug de pij uit, sprong over een koffer heen en zag zich even later geconfronteerd met een zelfbewuste rekestrant, die bij wijze van groet tegen zijn alpinopetje tikte. Zelfverzekerd en zonder zelfverwijt stond hij in zijn grofgeruite linnen overhemd voor Henry en leek meteen vertrouwen in hem te hebben. Hij verklaarde dat hij in een personentrein naar Hannover een houten kistje had laten liggen, zo'n veertig bij zestig centimeter groot en gemaakt van glanzend teakhout.

'Inhoud,' vroeg Henry, 'kunt u iets zeggen over de inhoud?'

'Ik had twee koffers bij me,' zei de man, 'en verder een rugzak en een bos bloemen voor mijn agente, dat was de reden waarom ik het kistje met mijn werkspullen heb laten liggen toen ik uitstapte.'

'Werkspullen?' herhaalde Henry.

‘Ik ben artiest,’ zei de man, ‘in het kistje zitten drie messen, werpmessen, de lemmeten zijn in Toledo gesmeed, ze dragen het kwaliteitszegel.’

‘Bent u messenwerper?’

‘Ik ben lid van de Bond van vrije Artiesten, ik kan u mijn legitimatiebewijs laten zien.’

‘We hebben zo’n kistje binnengekregen,’ zei Henry, ‘mijn collega heeft het daarstraks geregistreerd, ik heb het in het vak met het serviesgoed geplaatst, wacht maar even.’

Henry haalde het kistje uit het vak waar kopjes en borden, thermoskannen en bestek werden bewaard. Het deksel was versierd met een sticker van een duif. ‘Is dit het?’ De artiest wilde het kistje meteen aanpakken, maar daar stak Henry een stokje voor en hij was zo vrij het kistje te openen en de inhoud te controleren.

Netjes op een rij in de klemmen, met de snijkant naar beneden, lagen daar drie messen, aan het heft kon hij al zien dat ze geen gewone bestemming hadden.

‘Ik neem aan dat u daar genoeg aan hebt,’ zei de artiest, ‘en mocht u nog twijfelen, kijkt u dan maar naar het kwaliteitszegel van Toledo dat op elk lemmet staat.’

Henry vertrouwde het nog niet helemaal en aarzelde, hij pakte een van de messen uit het kistje, voelde met zijn duim hoe scherp de snede was, zocht het zegel van Toledo en kon er nog steeds niet toe besluiten het kistje terug te geven.

‘Nou, wat is er?’ vroeg de artiest, die ongeduldig begon te worden. Henry keek in zijn hoekige gezicht, zag de samengeperste lippen, zijn eisende en tegelijk geïrriteerde uitdrukking en was ervan overtuigd dat de rechtmatige eigenaar van het kistje voor hem stond; toch meende hij hem om een laatste bewijs van eigendom te moeten vragen: ‘Neemt u me niet kwalijk,’ zei Henry, ‘nog één kleine bevestiging, een eenvoudig bewijs, dat voor een professional niet moeilijk zal zijn: twee, drie doelgerichte worpen en u krijgt uw kistje terug.’

Zonder verbaasd te zijn, zelfs met enige gretigheid, zei de artiest: ‘Wat mij betreft – geen enkel probleem.’ Hij zocht ook meteen een geschikte achtergrond, keek naar de deur achter de rekken, liep erheen, streek met zijn vingertoppen over het gebeitste hout en knikte tevreden: ‘Mag ik u verzoeken?’